

44 Est inter ceteras insignis limitatio quam in presenti tradit D. Covar. cum scilicet pactum de non alienando in prima intervenit emptione, cum obligatione bonorum ad contractus, & pacti firmitatem; quo fit, ut licet postea eadem res tradatur ex venditione, vel alio contractu, primus contrahens præferatur, quia prius jus in re obtinuit, nec potuit dominium in alium propter vim pacti, & hypothecæ transire, maxime si fuerit specialis ipsius rei, quæ venit; ut asserunt Castill. *controverf. lib. 5. cap. 80. num. 25.* Anton. *Gom. variar. lib. 2. cap. 2. num. 20. vers. Quarto, principaliter limita.* Guttier. *d. cap. 30. num. 7.* August. *Barbol. n. 21.* Menchac. *de success. creat. lib. 1. §. 10. num. 84. vers. Secundo ex hoc.* Cald. *de emption. cap. 26. num. 37.* Morla *d. tit. 9. de cont. empt. in rubr. num. 49.* Hermosill. *num. 32.* Quod utique observandum est, si cum tali pacto generalis bonorum hypotheca jungatur, prout D. Covar. sentit, qui indistincte obligationem, sive hypothecam sufficere, ait; quem sequuntur Castill. *sup. Merlin. d. lib. 4. quæst. 30. num. 28.* ubi alii; est alia valde controversum sit, an pactum de non alienando cum generali hypotheca, impediat dominii rei obligatæ translationem? ut videre licet apud Hermosill. *in l. fin. glof. 2. à n. 2. tit. 5. p. 5.*

45 Imò id ipsum verum est, si omisum fuerit pactum de non alienando, solumque hypotheca specialis rei venditæ intercesserit ad implementum contractus, adhuc enim cum primus emptor hypothecarius jus in re consequatur, eam à sequenti, cui sit tradita, advocare poterit; Merlin. cum multis *sup. a. num. 3.* Less. *de just. lib. 2. cap. 21. dub. 1. 20. num. 141. vers. Secundo, non habere.* Theaur. *quest. non forens. lib. 4. quæst. 64. num. 2.* Guttier. *num. 2.* Molin. *d. disp. 369. nu. 8.* Magon. *Lucens. decis. 21. num. 4.* Mozz. *sup. nu. 3.* Ferrat. *in tract. cautelar. caut. 48. num. 4.* Bart. *in l. qui absenti. §. 1. in fine. ff. de acquir. poss. Rota decis. 308. à num. 6. part. 5. recent.* Cald. *Lug. sup. num. 168. vers. Nec etiam procedit. Nec refert, aliter sentire Castill. sup. & alios, quos refert, & sequitur Hermosill. in d. l. 50. glof. 1. num. 34. §. 5. tit. 5. part. 5.* eo quod sola hypotheca translationem dominii impedire non valet; atque ita primus emptor duntaxat hypothecariâ obtinebit; ut sibi res tradatur, non ut eam acquirat ut dominus, sed ad retentionem jure pignoris, donec sibi interesse solvatur, ut inquit Hermosill. Sed pro prima sententia responderi potest ex Merlin. *sup.* quod etsi dominium in secundum emptorem transferatur per traditionem, res cum sua causa, & onere vadit; quæ cum sit obligata pro firmitate, & implemento contractus, quod in acquisitione ejus, quod emittur, consistit, *cum manu facta, §. fin. ff. de cont. emption. primus emptor rem ipsam sibi capiet, nec tenebitur, interesse accepto, eandem secundo restituere, qui dominium cum hac qualitate revocationis quæsit.* Quæ comprobari possunt ex dictis *sup. num. 4.* quemadmodum enim venditor tenetur præcisè tradere, quoties potest: ita etiam cum res ipsa obligatur ad contractus implementum, si haberi possit, emptori est præstanda; quod jus in re jam radicatum, per subsequenter alienationem venditoris auferri non licuit, *l. id. quod nostrum. ff. de reg. jur.*

46 Quam communem resolutionem, ampliabis ad generalem bonorum obligationem, quæ satis erit, ut primus emptor similiter præponatur; Merlin. cum aliis, *n. 4.* maxime accedente juramento, idem *n. 5.* Vincent. Mancin. *de jurament. effect. 175.*

47 Hæc ita vera sunt, ut procedant, quanquam secundus emptor cum pacto eodem, ac hypotheca contraxisset, & possessionem rei prius obtinisset. Merlin. *n. 6.* Guttier. *n. 2.*

48 Sed si in primo contractu nulla sit hypotheca, licet venditor non alienare promiserit, si alteri vendat, & tradat, hic erit potior, per dict. *l. quoties;* cum per pactum illud, nec jus in re quærat, ut notum est, nec dominii translatio impediatur; Castill. *sup.* Hermosill. *ubi proximè, numer. 34.* Anton. *Gom. sup. vers. Quinto principaliter,* Merlin. *ex n. 12.* ubi plures casus congerit, in quibus pactum prædictam impedit dominii translationem.

Ubi res eadem duobus obligatur, qui prior est tempore, potior est jure, quamvis posteriori res tradatur; ita habetur expressim *in l. creditor 12. §. fin. alias l. si prior 13. §. fin. ff. qui potior. & tenent Ant. Gom. d. n. 20. vers. Septimo principaliter,* Merlin. *de pignorib. lib. 4. q. 203. n. 2.* Negulant. *eod. tract. part. 5. memb. 1. n. 46.* Guttier. *ubi proximè, Mantie. de tacit. convent. lib. 11. tit. 2. num. 2.* Molin. *d. disp. 369. n. 8.* Pacific. *de Salvian. interd. in spect. 3. cap. 2. n. 522.* Bolaños *in commerc. terrestr. part. 2. lib. 2. cap. 12. n. 47.* Oportet tamen ut ad secundum creditorem perveniat, quod excutiantur bona debitoris *l. 14. tit. 13. part. 5.* ubi Greg. *Lop. glof. 5.* Ex quibus deducitur, in hypothecis locum non habere decisionem *d. l. quoties,* quoniam absque traditione jus in re quæritur creditori, ut advertunt Merlin. Molin. & alii, *sup.* Imò si rem quis vendat, eamque postea obliget, ac obligatam emptori tradat, creditor jus hypothecæ in re alienata illibatum habebit, ut præferatur emptori; *Glof. in l. 1. verb. perfectam, C. de jur. Fiso. lib. 10. Bolaños ubi proximè, lib. 2. capit. 3. numer. 36.*

Verf. Octavo, non est præmittendum.

Si quis cum dominus non sit, vendat, ac tradat rem, potest eaque ejus dominium nanciscatur, ille, cui fait tradita, dominus efficitur ex contractu, ac traditione præcedenti, quæ per supervenientem titulum confirmatur, Ant. Gom. *d. ver. Septimo, principaliter,* Fachin. *controverf. lib. 7. c. 33. vers. Primus articulus,* Didac. Brito *tract. de locat. in rubric. part. 2. §. 4. n. 5.* Quod procederet, etiam si emptor sciret, rem alienam esse, quia venditio talis adhuc inter scientes valet, nisi factiva sit, *rem alienam ff. de cont. emption. l. 19. tit. 5. part. 5.* ubi Gregor. *Lop. glof. 1. & ibi Hermosill. latè ex n. 2.* Quid in pignore? docet Merlin. *sup. lib. 2. q. 2. & videas, quæ notavimus sup. n. 3. ad fin.*

Verf. Nonò, eadem profectò ratione queritur.

Est præmittendum, in locatione ad longum tempus, id est, ad decennium, vel ultra, dominium utile in conductorem transire, ut dictum fuit *sup. hoc lib. c. 16. num. 10. 15.* Quare cum per traditionem jus in re accipienti acquiratur, dubium non est, quin in illa locus sit constitutioni *d. l. quoties,* ut notarunt Castill. *d. c. 89. n. 44.* Mozz. *sup. tit. de locat. cap. de naturalib. locat. n. 11.* Tusch. *lit. L. conc. 429. n. 2.* Cardos. *in præjudic. verb. emptio, n. 17.*

In locatione verò ad modicum tempus cessat prædicta ratio, quia conductor jus in re non quærit, *l. non solet. ff. locat.* quare dubitari solet, quis præferendus sit ex duobus conductoribus, quorum unus prior contraxit, alter verò posterior, sed huic res locata tradita est, quam ille non accepit? & cum D. Covar. *Card. Lug. sup. n. 166.* Salas *de contractib. tract. de emption. dub. 46. num. 3.* & communi tenendum est, quod si secundus conductor rei, quam recepit, insistat, & à primo conveniatur, poterit se defendere; quoniam etsi dominus non sit, nec proprio nomine possideat, sufficit illa detentatio, vel alii, qui in ea non est, præponatur, cum secundus conductor nullam adversus eum actionem habeat, absque qua nemo in judicio permittitur experiri; ut asseruimus *lib. 1. cap. 6. num. 6.* Secus, quando ipse, cui fuit res tradita, concurrat cum primo conductore agens, vel ab eo perit; tunc enim superabitur ex ratione tradita, scilicet, quia per traditionem jus in re nullum comparavit. Ita docent Anton. *Gom. d. c. 2. n. 20.* Greg. *Lop. in d. l. 50. glof. 1. post princip. Flores de Mena in addit. ad Gam. decis. 130. Marta in votis decis. vot. 25. à n. 12.* Hermosill. *d. glof. 1. n. 3.* 4. Anton. *Fab. de errorib. deced. 3. error. 10. n. 24.* Bolaños *sup. part. 2. lib. 3. cap. 5. nu. 6.* Aug. *Barbol. cum aliis, in collectan. ad d. l. quoties. n. 7.* Quod itidem procedit in locatione operarum, nam ille potior erit, cui primum ceperint exhiberi, modò ab exhibitione cessatum non sit; Ant. *Fab. n. 25.* Bolaños *sup. c. 2. n. 11.*

Sunt nihilominus qui à communi recedunt, opinati, primum conductorem præferendum esse secundo, quamquam hic in possessione rei utique locata sit; ut Gam. *d. decis. 130.*

decis. 130. n. 1. Cevall. *tom. 2. quæst. 756. num. 58.* Tusch. *Mozz. & Cardos. ubi proximè,* quibus assentiendum non est.

54 Ubi autem neutri res tradita est, tunc proculdubio prior tempore, potior est jure, quemadmodum in venditione observatur; Bald. *in l. emptorem, col. 2. C. de locat. Molin. d. disp. 369. num. 1.* Bolaños, *d. num. 6.* & alii *sup.* At communis conclusio limitatur, quando primus conductor cum hypotheca etiam generali contraxit, qui poterit à secundo possidente rem avocare, Ant. *Gabr. n. 29.* Mena, *Fab. Gama sup. Hermos. n. 5.*

Verf. Decimo, an sit locus.

55 Si quis rem venderit Titio, jurejurando contractum confirmans, ac deinde eandem Sempronio vendat, & tradat, Sempronius potior erit: juxta *d. l. quoties,* quæ, etiam si jurata sit prima venditio, procedit; nam etsi venditor deterius faciat violans religionem juramenti, actus tamen, cujus naturam juramentum non immutat, subsistit, nec secundo emptori iniquitas aliena nocere debet. Ita docent D. Covar. *de sponsalib. part. 1. cap. 5. in princip. n. 10.* Molin. *sup. nu. 10.* Anton. *Gom. ubi proximè, vers. Septimo principaliter,* Less. *d. dubit. 20. n. 140. vers. Dico secundo,* Morla *sup. n. 48.* Sanch. *in Decalog. lib. 3. c. 17. num. 17.* Menoch. *conf. 84. n. 29.* Rebell. *de obligat. justit. lib. 9. q. 17. sect. 3. n. 22.* Anton. *Gab. n. 3.* Mantie. *sup. lib. 4. tit. 3. nu. 7.* Hermosill. *n. 8.* Guttier. *d. cap. 30. nu. 4.* Pet. *Barbol. in rubric. part. 2. n. 85. ff. solut. matrimon. Roland. conf. 6. n. 24. lib. 1.* Aug. *Barbol. sup. n. 10.* ubi alii, *Dieastill. n. 266.* Card. *Lug. num. 166.*

56 Idem juris erit, si in venditione adjiciatur pactum de non alienando cum juramento, adhuc enim secundus emptor, cui tradita sit res, præferatur; Guttier. *d. num. 4. ad fin. Ferrar. d. caut. 48. n. 2.* Roland. *n. 25. 26.*

57 Addit. D. Covar. *ubi proximè,* quòd juramentum primæ venditioni adjectum operabitur, quòd prior emptor possit se opponere, ne res sibi vendita alteri tradatur, quod absque juramento non liceret; ut sentiant Bald. *in cap. 1. num. 3. tit. quid sit investit. in usib. feud. Jal. in d. l. quoties, num. 3.* Anton. *Gom. sup. vers. Quinto, principaliter,* Mantie. *in l. 7. glof. 6. n. 24. tit. 11. lib. 5. Recopilat.* quos refert, & sequitur Hermosill. *n. 19.* Nihilominus D. Covar. assertionem æquissimam, ac probabilem credo, nedium juramento interveniente, sed etiam eo secluso, præmissa communi sententia, quam *sup.* cum D. Covar. probavimus, *num. 14.* nam cum venditor teneatur præcisè ex vi contractus ad rem tradendam, etsi validè secundò alienet, iniquè facit, & malitiis hominum indulgendum non est, sed obviandum; *l. in fundo 39. ff. de rei vendicat.* maxime cum contractus sit bonæ fidei, in quo potius attendendum est, quòd bonum sit, & æquum, quàm juris stricta observatio, sub qua solet perniciosè errari, ut ait Consultus, *in l. si servum 91. §. Sequitur,* ibi: *Esse enim hanc questionem de bono, & æquo, quo in genere plerumque sub autoritate juris scientia perniciosè erratur. ff. de verb. obligat.* Nec assequor rationem, propter quam primus venditor agere non possit, ut sibi fides servetur, & ut præferatur secundo emptori, quo potior est jure.

58 Nec satis facit, quòd tradit Anton. *Gom. sup.* nam etsi venditor per secundam alienationem dominium, sequuta traditione, transferat, id illicitè facit, & juris naturalis, & civilis observationem violat, dum fidem frangit, & ideò punitur, ut statim dicemus, secunda enim venditio, & alienatio, est ex illis, quæ etsi prohibeantur fieri, facta tenent, ut plurima alia in jure reperiuntur; *l. patre furioso 8. ff. de iis, qui sui, vel alien. jur. sunt.* ubi notatur, alioqui nullam poenam mereretur, si jure permittente venderet; *l. Gracchus 4. C. ad leg. Jul. de adulter.* Undè primus emptor audiendus erit, si, ut jus suum tueatur, petat, ut per Judicem secunda alienatione prohibita, sibi, qui potior est, res tradatur, ut fraus venditoris evitetur.

Alium effectum juramenti tradit *ibidem* D. Covar. *dict. n. 10.* scilicet, quod emptor primus extrajudicialiter venditorem interpellet, & sic à venditione, vel traditione futura ad Judicem Ecclesiasticum appellet, cujus forum ratione

juramenti secularis sortitur, *cap. fin. de for. compet. in 6.* Quo fiet, ut alienatio, tanquam appellatione pendente, sit nulla *cap. bona memorie 51. de appellat.* de quo per D. Covar. *prædictar. cap. 24. n. 5.* Appellari enim extrajudicialiter à futuro gravamine potest, Sigismund. *Scaccia de appellat. q. 5. n. 115.*

Ad præmissorum intelligentiam, & *d. l. quoties,* declarationem, nonnulla pro coronide addere opus est. *Primo,* decisionem *d. l. quoties,* & quæ circa eam dicta sunt, locum habere, etsi venditor dominus non sit rei venditæ, *l. sive autem 11. §. Si duobus. ff. de publician. in rem act.* Ant. *Gom. d. n. 20. vers. Tertio, principaliter* extendit Gregor. *Lop. in d. l. 50. ubi textus. glof. 6. tit. 5. part. 5.* Anton. *Gab. d. conc. 2. num. 9.* Sed si à diversis non dominis duo emerint, ille præferatur, qui possidet, cum de re in judicio experitur, *d. §. Si duobus.* Aliquando tamen solet interesse, an dominus sit, qui duobus vendit, vel non, videbis *sup. n. 42. & 43.*

Secundò, quòd si res vendatur Cajo sub conditione, ipsique tradatur, non ut statim ejus fiat, sed adveniente conditione, posteaque eadem Sempronio puidè vendatur & tradatur, etsi conditio postea adveniat, Cajus succumbet, nec est retroractioni locus; Aug. *Barbol. in collectan. ad d. l. quoties, n. 26.* & faciunt quæ sunt *sup. n. 7.*

Tertiò, vendentem rem eandem duobus, crimen committere, & pœna falsi coerceri, *l. 7. tit. 7. part. 7.* ubi Gregor. *Lop. Molin. d. disp. 369. n. 2. in fine.* Ceterum eum stellionatus reum fieri, atque ita pro Judicis arbitrio puniendum, docent latè Menoch. *de arbitrar. lib. 2. cap. 381. ex n. 7.* Farinac. *in prax. crimin. q. 150. de falsitat. & simulat. n. 219.* cum seqq. qui multipliciter limitant, & inter alias illa est insignis limitatio, quòd si emptor tempore debito pretium non solvat, licebit venditori rem venditam alii distrahere, quod præter eos adnotarunt Gratian. *disceptat. c. 523. ex n. 5.* Surd. *decis. 220. n. 16.* 17. Hermosill. *d. glof. 1. n. 45.* Cancer. *variar. part. 1. cap. 13. numer. 6.* ubi ampliatur, etsi res emptori tradatur, August. *Barbol. num. 28.* quo casu, posterior emptor etiam absque traditione præponatur priori, quia à primo contractu recessum est ob ejus culpam.

Præterea non incurret poenam vendens duobus rem eandem, si per errorem id faciat, existimans secundum emptorem esse illum, cui prius venderat, quia in delictis non inspicitur eventus, sed voluntas; *l. Divus 14. ff. ad leg. Cornel. de sicar.* quem casum proponit Gregor. *Lop. in dict. leg. 50. glof. 1. post princip.* docens non esse locum *dict. leg. quoties,* si venditor eo errore ductus rem iterum vendat, & tradat alteri, putans primum emptorem esse; operatur enim, non obstante traditione potiorum esse, qui primò contraxit (De qua limitatione potest dubitari, nisi dolo secundi emptoris venditor deciperetur, qui cum causam contractui dedisset, nulla esset venditio, *leg. eleganter 7. ff. de dol. ex quo jus in re nunquam dolo quæsitum est, ut primo, qui validè emit, præferatur;*) nec enim error ille circa personam emptoris irritat venditionem, cum non veretur quoad substantialia contractus, etiam si aliàs venditor non esset contracturus, Sanchez *de matrimon. tom. 2. lib. 7. dispensation. 18. numero duodecimo* Franc. de Lug. *in princip. Moralib. part. 2. capit. 5. question. 1. num. 1.* Guttier. *de matrimon. capit. 89. num. 2.* Atque ita videtur dictæ legi, *quoties,* locus est, ut posterior emptor præferatur.

AD CAPUT XX. ET ULTIM.

De Immunitate Ecclesiastica.

SUMMARIUM.

- 1 DD. de immunitate agentes.
- 2 Immunitatis etymologia.
- 3 Quotuplex sit.
- 4 Immunitatis violator habetur, qui Ecclesiasticorum exemptiones infringit.
- 5 Inter immunitatem, & libertatem Ecclesiasticam discrimen.

- 6 Immunitas Ecclesie quoad tuendos reos definitur.
- 7 Jus Divinum duplex.
- 8 Immunitas an sit de jure Divino? ad n. 15.
- 16 A quo tempore capiat.
- 17 De civitatibus refugii Hebraeorum, & n. 18.
- 19 Principum secularium constitutiones ad Ecclesiarum immunitatem precise non desiderantur.
- 20 De Asylis Gentilium; usque ad n. 23.
- 24 Quoad immunitatem cui juri standum sit.
- 25 Ut Ecclesia gaudea immunitate, solum requiritur, esse Episcopi autoritate constructam, n. 26.
- 27 Ecclesia incepta, vel destructa, quando gaudeat immunitate?
- 28 Polluta, & interdicta gaudet.
- 29 Quid de ea, que est apud Infideles?
- 30 Circa immunitatem quid possit consuetudo: Et n. 31, 32.
- 33 An Bulla Gregorii XI V. consuetudines contra immunitatem sint sublata?
- 34 Virum immunitas sit coarctanda? ad n. 37.
- 38 Ecclesia gaudet immunitate, etsi in ea sanctissimum Eucharistia Sacramentum continuo non servetur.
- 39 Quid nomine Ecclesie quoad immunitatem contineatur? ad num. 52.
- 53 Confugiens ad Sacerdotem portantem sanctissimum Eucharistia Sacramentum, vel Extremam Unionem, an immunitate juvetur? & n. 54.
- 55 Regulariter rei quorumcumque criminum Ecclesia immunitate juvantur.
- 56 Occidens proditorie, immunitate est indignus, & quid de vulnerante: ad n. 75.
- 62 Clericus proditorie occidens non est degradandus, ad n. 64.
- 65 Clericus secularis Majestatis reus num sit degradandus?
- 74 Inferens proditorie atrocem injuriam an dignus immunitate sit?
- 76 Homicida delibato animo, vel non ex proposito occidens absque proditorie, an immunitate juvetur? ad n. 79.
- 80 Raptores virginum gaudent immunitate: & n. 81.
- 82 Assassini non juvantur immunitate, de quo latissime.
- 103 Pœne cap. 1. de homicid. in 6. an comprehendant, quos hodie assassinos vocamus?
- 104 Assassini qui fuerint.
- 105 Summus Pontifex an possit pœnas imponere temporales laicis, qui ejus jurisdictioni temporali subjecti non sunt? 106.
- 107 Pœna cap. 1. de homicid. in 6. Imperatorem, Cardinales, & Archiepiscopos comprehendunt.
- 110 Diffidatus quis dicatur, & an possit occidi licite à patre, filio, vel fratre?
- 111 Princeps Ecclesiasticus absque irregularitatis periculo condere potest legem irrogantem pœnam sanguinis, sed non ferre sententiam mortis, aut mutilationis in aliquem: ubi & alia huc spectantia de Confessario, Doctore, scribente, & similibus.
- 113 Homicide assassini pœna.
- 119 Excommunicatus immunitate non privatur.
- 120 Idem est de Interdicto.
- 121 Quid de Infidelibus? ad num. 124.
- 125 Quid de Hæreticis? ad num. 127.
- 128 Qui ad Ecclesiam confugit, justitie ministris cum persecuentibus, immunitate gaudet.
- 129 Reus, qui captus ducitur per Ecclesiam, immunitate non juvatur. Idem est de muliere in Monasterio carcerata.
- 130 Reus fugiens à manibus satellitum, aut per vim ab aliis ereptus, immunitate gaudet: & n. 131. & 132.
- 133 Item effractor carceris.
- 134 Quid de damnato ad trivemes, vel in metallum, n. 135.
- 136 Immunitate an gaudeat, qui, juramento praestito de redeundo ad carcerem, ab eo exiit.
- 137 Extravag. Ambrosiæ, series refertur.
- 138 Depopulatores agrorum immunitate privantur: ad n. 140.
- 141 Item publici latrones, & quid de furibus? ad n. 145.
- 146 Reus læsa Majestatis immunitate non juvatur.
- 147 An ob casus similes expressis in jure immunitas denegetur? n. 148.

- 149 Debitores an sint in Ecclesia tuti? ad n. 160.
- 161 Committens in Ecclesia, aut propè eam delictum, quando immunitate privetur, ad n. 190.
- 185 Qui existens ob crimen sub Ecclesia tuela exit ad delinquendum, immunitate redditur indignus.
- 186 Contrectans rem furto ablatam in Ecclesia, utrum privetur immunitate, & quid de furante in Ecclesia: ad n. 90.
- 189 Reus ad locum delicti est remittendus.
- 190 Quid de fure?
- 191 Clericus an immunitate Ecclesiastica defendatur? ad numer. 194, 199.
- 195 Clericus ex quibus delictis traditur Curie seculari? ad num. 198.
- 100 Mandans fieri delictum exceptum immunitate non privatur.
- 201 Reus intra Ecclesiam existens, quando possit alligari, vel custodiri.
- 202 Non potest ad aliquam pœnam corporalem damari.
- 203 Quid possit judex laicus quoad bona ejus, qui est in Ecclesia ob delictum, & n. 204.
- 205 Ecclesia, ubi est delinquens immunitate gaudens, custodes apponere non licet, ut illi exhiberi alimenta non possint, de quo ad n. 208.
- 209 Apprehendens vestem, vel ferram janua Ecclesie, gaudet immunitate.
- 210 Projiciens se ex loco privato in locum immunem, si capiatur antequam terram tangat corpore, immunitatem obtinet.
- 211 Quid de eo, qui ab Ecclesia per partem vestis extrahitur?
- 212 Quid si extrahatur per partem corporis?
- 213 Judex laicus an possit propria autoritate reum ab Ecclesia evellere? ad n. 215.
- 216 Judex laicus punire valet delictum in Ecclesia à laico commissum.
- 217 Item & Ecclesiasticus ob sacrilegium.
- 218 Confugiens ad Ecclesiam cum armis veteris, gaudet immunitate, & an arma à seculari judice auferri queant? ad num. 222.
- 223 Armorum usus vetitus; & num. 224.
- 225 Judex laicus an valeat exigere à Clerico pœnam propter armorum prohibitorum delationem.
- 226 Quid servetur in Gallia?
- 227 In Hispania Judices laici Clericos armis spoliant.
- 228 Clericus exercens venationem prohibitam an possit per judicem secularem instrumentis spoliari? n. 229.
- 230 Quid in Gallia circa extractionem reorum ab Ecclesiis observetur.
- 231 Immunitati Ecclesiastica an possit quis renuntiare? numer. 232.
- 233 Ecclesia ante omnia debet restituì in causa immunitatis, si spoliatur, etsi reus crimen exceptum admisit.
- 234 Utrum violetur immunitas Ecclesiastica, si reus volens intra locum sacrum capiatur.
- 235 Aliquando licet armis immunitatem Ecclesiasticam tueri.
- 236 De pœnis violentum immunitatem, remissive.
- 237 Quis judex sit competens in causa immunitatis.
- 238 Concedere facultatem extrahendi reum gaudentem immunitate, nullus nisi Pontifex potest.
- 239 Oratoria an immunitatem habeant tribunæ, & palatia Principum secularium?
- 240 Reus non legitime evulsus ab Ecclesia, num sit eidem loco sacro precise reddendus.

DE immunitate Ecclesiarum quatenus Asyla delinquentibus extant, plenissimam exhibent cognitionem Pat. Suarez de Religion. tom. 1. tract. 2. lib. 3. de reverent. debir. loc. sacris, cap. 8. cum seqq. Farinac. de immunit. Bonac. in summ. tom. 3. disp. 2. q. 3. punct. 16. Decian. tract. criminal. to. 2. lib. 6. c. 25. Dian. resolut. moral. part. 1. tract. 1. & part. 3. tract. 1. & part. 4. tract. 1. resolut. 40. cum aliis, & part. 6. tract. 1. Anastas. Germon. de sacror. immunitat. Thom. Delbene de immunitat. Ecclesiastic. tom. 2. c. 16. Jul. Clar. in prax. crimin. §. fin. quest. 30. Bobadill. in politic. tom. 1. lib. 2. c. 14. Pellizz.

in manual. Regular. tom. 2. tract. 8. cap. 1. omiffis pluribus, quos congerit Barbof. in collect. ad titul. de immunit. Ecclesiar. in rubric.

Ad num. 1.

2 Immunis dicitur, quasi munus non exhibens, aut onus non supportans, Delbene sup. to. 1. capit. 1. dub. 1. numer. 1. Vel potest dici quasi non communis, quoniam extra leges communitatis est, sic privilegia Ecclesie immunitatem Ecclesiasticam nuncupamus.

Ibi: Sic immunitas Ecclesiastica.

3 Cum Ecclesia quævis Ministros, bona, & materiale ædificium, sive templum habere noscatur, singulis his rebus pro cuiusque natura diversæ, nec pauca, prærogativa competunt, quæ immunitatis, sive libertatis Ecclesiastica nomine significantur; sic hæc dividitur in personalem, realem, & localem, ut observat Delbene ubi proxime n. 9. Bonacin. dict. tom. 2. disputat. 1. questio. 16. punct. 1. num. 2. Compend. Dian. verb. Immunitas, in princip. ubi additur alia, quæ actionalis vocatur. Hæc immunitas in genere nihil est aliud, nisi exemptio Ecclesie ab oneribus, operibus, aut usibus ejus dignitati vel sanctitati repugnantibus, Suarez dict. cap. 8. nu. 1. Bonacin. dict. disputat. 2. questio. 3. punct. 16. §. 1. m. 2. Aliter definit Delbene dict. dubit. 1. num. 2. qui immunitatem esse ait, jus, quo loca, res, vel personæ Ecclesiasticæ à communi onere, aut obligatione exemptæ sunt.

Ibi: Neque id temere admonemus.

4 Indubitati juris est, pœnas violentum immunitatem Ecclesiasticam contrahere, qui Ecclesiasticorum exemptionem, & libertatem infringunt, quare in Bulla Cœna canon. 18. pœna excommunicationis irrogatur in illos, qui personas Ecclesiasticas gravaverint directe, vel indirecte; & canon. 15. 19. Similiter puniuntur, qui eadem ad forum seculare trahere præsumunt, aut trahi, directe, vel indirecte procurant, de quibus Delbene d. cap. 1. dubit. 4. sectio. 1. & cap. 8. Bonacin. dict. questio. 1. 6. a princip. & sect. 2. punct. 2. n. 1. cum aliis, & q. 19. per tot.

Ibi: Tametsi Cajetanus verb. Immunitas.

5 Quod inter immunitatem, & libertatem Ecclesiasticam hæc versetur differentia; ut prima, ad Ecclesias ipsas; secunda, ad Ecclesiasticos referatur, cum Cajetano opinantur Farinac. supra cap. 1. Marius Italia num. 3. de immunitat. lib. 1. cap. 6. a num. 6. Sed inter illas nullum esse discrimen, sed promiscue ea nomina usurpari D. Covarruv. adherentes asserunt Peregrin. eodem tractat. cap. 1. num. 4. Bonacin. supra d. q. 3. punct. 16. §. 1. m. 2. ubi testatur sic in Bulla Gregorii XIV. observatum esse. Illud tamen verum est, quod per antonomasiam verbum immunitas pro exemptione Templorum accipitur, ut advertit Suarez ubi proxime.

Ibi: Nos verò hoc in capite.

6 Omiffa cum Domin. Covarruv. ea immunitate, sive libertate Ecclesiastica, quæ ad personas, & bona spectat, de qua latissime, ac novissime Delbene qui duo edidit volumina, Bonacin. d. questio. 16. cum sequentibus, Augustin. Barbof. de jur. univerf. Ecclesiastic. libr. 1. cap. 39. Dian. part. 1. tractat. 2. per tot. agendum est duntaxat de immunitate, quæ fraudatur delinquentes, qui ad Ecclesias, vel alia pia loca confugiunt; hæc autem definiti solet, quod sit Privilegium locis sacris concessum, ut omnes ibi existentes exempti sint à laica potestate, nec inde aliquis invitus extrahatur, Bonacin. dict. quest. 3. punct. 16. §. 1. numer. 1. Pellizzar. dict. cap. 5. sect. 1. numer. 1. Remig. de Goni de immunitat. Ecclesiastic. numer. 3. Præter quod privilegium, alia Ecclesiis materialibus competunt, quæ omnia sub immunitate locali continentur, ut notat, & expliat Suarez dict. capit. 8. ex num. 3.

Ad Num. 2.

Est supponendum cum Suarez supra, à num. 9. jus divinum aliud esse naturale, quod scriptum est in humanis cordibus, ut Deum colere, parentibus obedire, liberos educare, & alere, leg. veluti 2. ff. de justit. & jur. §. Jus naturale, Instit. de jur. natur. gent. & civil. & aliud positivum à Deo scilicet per exteriorem aliquam legem institutum, ut ex veteri, & novo Testamento apparet.

Immunitatem Ecclesiarum non esse de jure naturali, sive divino, probatur ex eo efficacissime quod delinquentes à Templis per vim extrahere, modò in contemptum domus sacræ non fiat, intrinsece malum non est, nec aliqua irreverentia committitur secluse jure positivo, ut constat ex eo, quod in casibus permiffis per talem extractionem nihil irreverenter agi censetur. Unde apparet, hoc non esse prohibitum, quia malum, & juri naturæ contrarium; sed malum, quia prohibitum. Præterea actio illa extrahendi reos invitos non est injusta, nec indecens in tali loco præsertim necessitate urgente, ne delicta maneant impunita, nec locus ipse ex vi suæ consecrationis peculiare jus acquirit ad tuendum illuc confugientes, nisi ab aliquo habente potestatem concedatur, ex solo autem jure naturali non invenitur principium, ex quo contra illi concessum, neque interest, quod de jure hoc sit Deum colere, cum non similiter ex ipso appareat, hoc genus cultus esse tribuendum, quibus rationibus usi ita cum Dom. Covarruv. tenent Suarez ubi proxime, Bonacin. dict. punct. 16. §. 2. num. 2. Delbene d. cap. 16. dubit. 2. ex num. 2. quibus accedunt Decian. cap. 25. num. 2. Filiuc. tract. 15. c. 6. quest. 8. num. 149. Peguera in prax. criminal. cap. 26. num. 1. Fagundes præcept. 2. lib. 4. c. 4. m. 2. Guazz. de defension. reor. defension. 1. cap. 29. num. 2. Pereira de manu Regia. part. 2. cap. 50. num. 1. Becan. in analog. nov. & veter. Testament. capit. 19. num. 9. Bobadill. dict. cap. 14. num. 3. In quo omnes ferè conveniunt; nam etsi plures sentiant immunitatem eam esse de jure divino, intelligunt de positiva ex legis veteris præcepto, non de naturali, Gutierrez tamen practicar. lib. 1. cap. 1. num. 9. Lotter. de re beneficiar. lib. 1. quest. 13. num. 77. opinantur esse de jure naturali, quia omnes gentes Templis veri Dei, vel fallorum numinum hujusmodi immunitatem concesserunt: ex quo solum probatur esse de jure gentium secundariò. Domin. Covarruv. hic agit de jure naturali, seu divino, quod gentium solet nuncupari, sumpta denominatione ab illis, qui eo utantur, leg. 1. §. ultim. ff. de justit. & jur. proprie verò dicitur naturale à natura, vel divinum à Deo conditore, d. l. 1. §. jus naturale, §. sed naturalia: ubi: divina quadam providentia constituta, instituit. de jur. natur. gent. & civil. Gentium à gentibus, quæ illud constituerunt, §. jus autem gentium, Inst. cod. quia jus denominari debet à constituyente à quo vim obligandi, & autoritatem obtinet, d. §. sed & naturalia. Hæc dixisse sufficit; ut satisfaciat illis, qui D. Covarr. impugnant, jus gentium eam naturali confundentes. Nam etsi jus gentium soleat naturale secundarium appellari, id minus proprie, & docendi gratia dicitur.

Nihilominus diffidendum non est, quin juri naturæ valde sit consentaneum, hanc reverentiam domibus sacris, ubi Divina colitur Majestas, exhiberi; atque ita de jure naturali quodammodo dici potest, ut advertunt Delbene ubi proxime, n. 6. Bonacin. sup. vers. Dixi in propositione, qui vers. seq. probabile reputat, quod immunitas de jure naturali, & divino sit, faltem in genere. Id verò extra dubium est, quod supposita lege positiva, juri naturali contravenitur, quoties immunitas Ecclesiarum violatur per extractionem delinquentis, quoniam jus illis legitime questum auferitur; ut observat Suarez ubi sup. quemadmodum adversus jus naturæ faceret, qui rem usucapione comparatam domino auferret, quanquam usucapio de jure naturali non sit, sed civili, l. unio. C. de usucap. transformand. §. 1. Instit. de usucapion. Adde dicta. infra. n. 14.

Verf. Secunda conclusio.

Est non levis controversia, an immunitas Ecclesiarum Christianorum concessa, juris divini positivi sit? Et omiffa